

Sprawozdanie

Komisja księgi stadnej koni rasy śląskiej została powołana w 2012 roku i po ukonstytuowaniu pracowała w składzie: Przewodniczący - Krzysztof Wójcik, członkowie: Janusz Lawin, Paulina Peckiel, Maciej Wyszomirski, Beata Kapica, Dorota Miller, Piotr Helon.

Do współpracy komisja zaprosiła prof. Szczepana Chrzanowskiego ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W posiedzeniach komisji uczestniczył także pan Czesław Konieczny - kierownik zakładu treningowego w Książu.

Członkowie komisji byli obecni na wszystkich próbach dzielności klaczy i ogierów organizowanych w SO Książ, a także na krajowym czempionacie młodzieży, oraz na wielu wystawach, gdzie byli członkami komisji oceniającej konie śląskie.

Posiedzenia komisji poświęcone były następującym zagadnieniom:

1. Zmiany w programie hodowlanym dotyczące uwarunkowań rodowodowych
2. Analiza wyników i zmiany w próbie dzielności klaczy i ogierów za lata 2012 i 2013
3. Ustalenie składu komisji kwalifikującej i oceniającej klacze i ogiery na próbach dzielności oraz na czempionacie krajowym.

• POGŁOWIE ZARODOWE

Klaczki młode

W roku 2013 do księgi koni rasy śląskiej wpisano 252 młode klaczki. Jeśli chodzi o ich liczebność w poszczególnych okręgach to najczęściej młodych klaczy wpisano na terenie OZHK Wrocław - 73. Ilość pozostałych przedstawia się następująco: KT - 36, LD - 33, PN - 26, KR - 23. W pozostałych okręgach było ich poniżej 10.

Klaczki starsze

W księgach jest wpisanych 1190 klaczy - księga główna i 122 klaczki w księdze wstępnej. Najwięcej klaczy znajduje się w okręgu wrocławskim - 425. Pozostałe to: KT - 195, LD - 123, PN - 114, KR - 95, RZ - 58, WS - 56, ZG - 40. W księdze wstępnej najwięcej klaczy jest we Wrocławiu 45, KR - 25, KT - 20.

Ogierki 2013

W całym kraju urodziło się 568 ogierków, z czego najwięcej w okręgu wrocławskim 144. Pozostałe liczby: KT - 116, LD - 79, KR - 56, PN - 49.

Klaczki 2013

Ilość klaczek wskazuje na utrzymanie równowagi ilościowej z ogierkami. W roku 2013 zarejestrowano urodzenie 538 klaczek, z czego najwięcej we Wrocławiu 144, KT - 123, LD - 55, PN - 51, KR - 42, WS - 39.

• ZAKŁAD TRENINGOWY OGIERÓW 2013

Co roku w sierpniu w Książu komisja prowadzi kwalifikację młodych ogierów do zakładu treningowego. W roku 2013 do treningu zgłoszono 48 ogierów, z czego komisja zakwalifikowała 27. Prawo wpisu do księgi uzyskało 21 ogierów. Liczba ta gwarantuje prawidłowy remont stada podstawowego, a młode ogierki znajdują nabywców. Najwięcej młodych ogierów pochodziło z okręgu wrocławskiego - 8.

• ZAKŁAD TRENINGOWY KLACZY 2013

Przeprowadzono dwa 60-dniowe treningi dla młodych klaczy, w których uczestniczyło 40 klaczy. Najwięcej klaczy pochodziło z OZHK Wrocław - 17, PN - 5, KT, LB, LD - po 4.

• OGIERY STARSZE

Do prowadzenia prawidłowego rozrodu w Polsce czynnych jest 235 ogierów. Cała męska populacja bazuje na 7 rodach męskich, których ilość jest niestety nierównomierna. Oprócz rodów bardzo licznych mamy także takie, które są w niebezpieczeństwie zaniku, co przy stosunkowo małej populacji ślązaków, stwarza duże niebezpieczeństwo w hodowli koni tej rasy.

Prawidłowa selekcja, oraz ilości młodych koni wpisywanych do księgi, kształtuje także prawidłowy rozkład wieku ogierów używanych w rozrodzie. Najwięcej ogierów jest w wieku 6-10 lat. Jest ich 100, czyli 42.6%. Następną grupą są ogierzy młode - do 5 lat. Jest ich w rozrodzie 48, czyli 20.4%. Wraz z wiekiem ilości ogierów zmniejszają się, aby w grupie powyżej 20 lat osiągnąć ilość 10 sztuk, co stanowi 4.3%.

Najliczniejszym rodem jest ród ogiera Edelman, którego obecność w Polsce rozpoczęło wydzierżawienie z SO Moritzburg ogierów Enzian i Eidam, by w latach 90-tych zakupić dwa następne z tego rodu - Evento i Eliot. W chwili obecnej w Polsce jest 81 ogierów z tego rodu, co stanowi 34.5% wszystkich ogierów kryjących. Również liczny jest ród ogiera Gambo zapoczątkowany poprzez moritzburskiego ogiera Glockner, kryjącego w SK Strzelce Opolskie. Z rodu tego czynnych jest 65 ogierów, co stanowi 27.7% ogierów kryjących.

Niepokojący jest stan ilościowy ogierów z rodu Roland tylko 5 w rozrodzie i Ruter - 15 w rozrodzie. Ogierów wywodzących się od ogierów pełnej krwi angielskiej mamy w Polsce 8, z czego 7 wywodzi się od ogiera Tankred hodowli SK Golejewko.

• STADO OGIERÓW KSIĄŻ

Omawiając stan hodowli koni śląskich w Polsce na pewno należy zastanowić się jaką rolę powinno spełniać SO Książ, które prowadzi także stadninę koni tej rasy w ilości 35 klaczy. Od lat stado nie kupuje młodych ogierów po próbach dzielności, bazując jedynie na ogierach własnej hodowli. Także klacze własne kryte są ogierami z rodów bardzo licznie reprezentowanych w polskiej hodowli jak; Lokan - ród ogiera Gido, Pikolo - Ród ogiera Gambo, czy Iluk - ród ogiera Edelman. W chwili obecnej SO Książ jest właścicielem dwóch ogierów z rodu Roland (Beskid i Bazyliszek), których w Polsce mamy tylko 5 i powinny one być użyte w planowej hodowli, aby istniała szansa na następne pokolenie ogierów z tego rodu.

• PROGRAMY OCHRONY

Istotnym problemem jest bardzo liczne uczestnictwo hodowców koni śląskich w programie ochronnym. Aby do hodowli w tym programie użyć nowych ogierów z rodów w Polsce nie występujących, a pochodzących z Saksonii, Turynii lub Danii, potrzebna jest zgoda Instytutu Zootechniki, której uzyskanie jest rzeczą niemożliwą. Środowisko hodowców koni rasy śląskiej coraz "głośniejsz" domaga się sprowadzenia i dopuszczenia do rozrodu nowych ogierów, ponieważ rodowodowo jest coraz trudniej doprowadzić do kojarzeń, gdzie nie będą występować wspólni przodkowie.

Za Komisję Księgi
K. Wójcik

Klacze rasy śląskiej

Wszystkie zakwalifikowane klacze: 40

Do próby dzielności podeszły: 39

Wycofane w trakcie treningu: 1

Rok urodzenia	Liczba klaczy
2008	0
2009	3
2010	37

ZHK	Liczba klaczy
KL	2
KR	2
KT	4
LB	4
LD	4
PN	5
WR	17
WS	1
ZG	1

Wynik	Liczba klaczy
bdb	3
db	19
dst	9
ndst	7
dyskw	1

Zakład Treningowy KLACZE	Max. liczba miejsc	Liczba zakw. klaczy	Próba dzielności - przystąpiły	Próba dzielności - zdały	Próba dzielności - nie zdały	Wycofane
Książ I	24	18	18	15	3	0
Książ II	24	22	21	16	5	1
RAZEM	48	40	39	31	8	1
%	100%	83,3	97,5	77,5	20,0	2,5

Zakład Treningowy OGIERY	Max. liczba miejsc	Liczba zakw. ogierów	Próba dzielności - przystąpiły	Próba dzielności - zdały	Próba dzielności - nie zdały	Wycofane
Książ	35	27	27	21	6	0
%	100%	77,1	100,0	77,8	22,2	0,0

Analiza wieku i rodu ogierów w rejestrze 2014

	do 5 lat (roczniki 2009- 2011)	6-10 lat (roczniki 2004- 2008)	11-15 lat (roczniki 1999- 2003)	16-20 lat (roczniki 1994- 1998)	powyżej 20 lat (rocznik 1993 i wcześniejsze)	RAZEM	w %
CO	6	6	5	3	2	22	9,4
ED	12	37	15	12	5	81	34,5
GA	13	31	12	9		65	27,7
GI	10	12	6	8	3	39	16,6
RO	1	4				5	2,1
RU	4	5	2	4		15	6,4
XX	2	5	1			8	3,4
RAZEM	48	100	41	36	10	235	100,0
w %	20,4	42,6	17,4	15,3	4,3	100,0	